

Bán Éva emlékére

„A zsidó hagyomány úgy tartja, hogy minden ember kétszer hal meg.

Először akkor, amikor a szíve megáll, és elhallgatnak agyában a szinapszisok, mint amikor egy városban kialszik a villany.

Másodszor akkor,

amikor a halott nevét utoljára mondja ki,

olvassa el vagy gondolja magában valaki, ötven, száz vagy akár négyszáz évvel később.

Az illető csak akkor tűnik el végérvényesen, akkor törlődik a földi élet jegyzékéből.”

(Simon Stranger)

Drága Éva!

Legtöbbször így szólítottalak!

A családotod kért fel arra, hogy a Rólad szóló búcsúztatót én mondjam. Így most én mesélek el néhány Veled közösen megélt történetet, pedig pontosan tudom, hogy mindannyiunknak, akik ma itt vagyunk, sok-sok Veled kapcsolatos története van.

Többször mondtam Neked azt, hogy köszönöm, hogy jó volt Veled, de most ezzel a mondandómmal, bizony elkéstem.

A pontos napot és órát nem tudom megmondani, hogy mikor ismerkedtünk meg, csak arra emlékszem, hogy a lakásokban vagyok és a sportról beszélgetünk, miközben látom a napi edzéshez felállított pingpongasztalodat. A ma parasportnak nevezett mozdalom hőskorában, asztaliteniszeztél sőt atlétikai versenyeken is kipróbáltad magad.

Te kezdtél engem bevezetni az érintettek világába. Ettől kezdve az **életem részesévé váltál**, mert nem prédikáltál, hanem hitelességet árasztottál.

Te kezdted megértetni velem, hogy mit jelent úgy élni, úgy dolgozni, ahogyan azt Te tetted.

Rengeteget tanultam Tőled, hogy ne csak egy segítő, hanem együttműködő partner legyek.

Napokra-hetekre, sokszor kötöttük össze az életünket.

Mondhatom nyugodtan, hogy ekkor társak lettünk.

Külföldön sokszor hitték rólunk, hogy Magyarországot egy testérpár képviseli. Mi ezzel a szituációval jól játszottunk, mert Veled lehetett csínytevésekbe is belemenni.

Közösen kezdtük építeni annak a nemzetközi és nemzeti mozgalomnak az alapjait, amelyet ma paralimpiai mozgalomnak hívnak.

Együtt jártuk a világot.

Képletesen szólva én voltam a Te lábad, Te voltás az én szám. Nagyszerű dolog volt Téged magam mellett tudni. Amikor közösen tanulmányozhattuk Izrael paralimpiai mozgalmát és a speciális iskolai körülményeit, akkor a végleges maradásunkra tettek kísérletet a vendéglátóink. Több ehhez hasonló alkalom is volt az életünkben, de mi úgy döntöttünk, hogy nem engedünk a kísértésnek.

Nálad jobb segítőm nem volt, pedig voltak próbálkozásaim,
de mindig visszatértem Hozzád. Hosszú éveken keresztül
külföldön együtt képviseltük azt a magyar közösséget,
amelyhez egy járvány sodort Téged.

Ebben a korszakban olyan közel kerültünk egymáshoz,
amelyből egy csupa nagybetűs BARÁTSÁG lett.

A BARÁTOM voltál és mindig az is maradtál még akkor is,
amikor úgy alakult az életünk, hogy a Te érdekedben
kényszertávolságot kellett tartanunk egymástól.

Ha szükségem volt Rád, biztosan tudtam, hogy számíthatok
Rátok. Amikor második kislányunk számunkra megszületett,
Tőletek már barátként kértünk és kaptunk segítséget.

Órákat tudtunk beszélgetni a világ dolgairól, politikáról a
közös ügyünk előmeneteléről, a mindenkori hatalommal való
vitáimról.

A Veled való beszélgetések alkalmával, megállt az idő.

Sokszor azért futottam otthonotok felé, hogy Nálatok a
félúton, egy jó beszélgetésre és egy finom teára megpihenjek.

Amikor meglett az első gépkocsid és megszerezted a vezetői
engedélyt, akkor az elsők között voltam, akit
megkocsikáztattál a TRABANTODDAL.

Aztán mindkettőnk életében, a politikai és gazdasági
rendszerátalakítás okán jelentős változások történtek.

Én a Mozgásjavító igazgatója lettem, és amikor az iskolában
lehetőség nyílt az idegennyelv oktatás megválasztására,

az orosz nyelvtanítást, az angol nyelv tanítására váltani, akkor azt Neked ajánlottam, csakis Téged tudtalak elképzelni.

Kezdetben, mint külső óraadó, majd a teljes pedagógus óraszám elérésekor véglegesíthettelek.

Amikor felkértelek erre a feladatra mesélted, hogy csak úgy vettek fel az egyetem angol nyelvtanári szakára, hogy megígértették Veled, hogy osztálytermi katedrára nem pályázol soha, mert abban a korszakban mint osztálytanító tanár, nem voltál még elfogadott.

Tudom, hogy féltél ettől a feladattól, hiszen addig csak magántanítványaid voltak. Nem kellett sok idő, hogy megérezd a tanításnak ezt a fantasztikus közegét, amit egy iskola és egy osztályközösség jelent.

Attól kezdve 34-éven keresztül folyamatosan ontottad magadból a jobbnál jobb ötleteket, sziporkáztál a közösségi programokban. Bekerültél az angol tanárok fővárosi és országos közösségébe, ahol bizonyítottad a szakmai felkészültségedet. Elismertek és egyre többen voltak kíváncsiak az óráidra.

Soha semmiből nem akartál kimaradni és új barátokra leltél, miközben én a főnököd lettem.

Ettől kezdve úgy kezeltük kapcsolatunkat, hogy a barátság is megmaradjon, de arra is figyeltünk, hogy a többiek ne érezzenek kivételezettséget.

Tőlem, mint főnöködtől, sokkal kevesebbet kaptál, mint amit megérdemeltél volna, pedig nagyon sok újításnak voltál az aktív irányítója.

Te raktad le a Mozgásjavító iskola angolnyelv tanításának alapjait, az első helyi tanterv nyelvi részét is Te írtad.

Elérted, mert ész érvekkel meggyőztél, hogy azokat a nyelvkönyvet adjuk a gyerekek kezébe, amit Te választasz számukra, az akkori hivatalos tankönyvek helyett.

A differenciálás érdekében megkezdted felborítgatni a hagyományos órarendi rendszert.

Az angol tankönyv ingyenességét is a Te kezdeményezésedre vezettük be.

Te magyaráztad el nekem, hogy a gyermekeink érdekében vegyük igénybe és pályázzunk az Amerikai Békeszolgálat segítségére. Sikeres pályázatot követően három éven keresztül eredeti angol anyanyelvű nyelktanárral közösen dolgoztatok. Élmény volt az óráidat látogatni.

Ha nem is mondtam, de remélem érezted, hogy büszke voltam, és sokszor büszkélkedhettem a tanítványaiddal.

A Flamad kormány EUOKANS programja szervezésének is aktív részese voltál.

Három éven keresztül ismét intenzíven voltunk együtt.

Déry Juli barátnőd invitálására, aki egykor szintén a Mozgásjavító tanára volt, csatlakoztál a Very Special Arts Mobility magyarországi szervezetéhez, amely a sérült emberek művészetének támogatásáért és integrálásáért dolgozott.

Magyarországon ez akkor még, egy nagyon extra és különleges tevékenység volt.

Amikor ebben a témában egy magasrangú közjogi-méltóság invitált Téged megbeszélésre, az akadálymentesítés hiánya okán fordított **KANOSSZA járásra készteted** a Köztársaság-elnöki hivatalt. Így történt, hogy Ők jöttek a Mozgásjavítóba Veletek tárgyalni.

Amikor az első izombeteg gyermekünk eltávozott, akkor nagyon sok bölcs tanácsot kaptam, de a Tiéd volt a leghiggadtabb, a legegyszerűbb és a legbölcsebb. Az ilyen szituációk intézményen belüli kezeléséről, először a Te véleményedet kértem, és együtt készítettük elő azt a HOSPIS programot is, amit már az utódom bonyolított le.

És most itt állok/állunk tanácstalanául, felkészületlenül és nagyon sután a váratlan távozásod miatt.

Négy általános iskolai évfolyamnak lehettél osztályfőnöke. Nyári gyermektáborokat szerveztél és vezettél úgy, hogy Te magad verbuváltad a csapat felnőtt tagjait.

Az általad vezetett táborokra már szeptember elején megvoltak a társaid. Szerettek Veled lenni, szerették a programjaidat, és Te azon kivételek közé tartoztál, aki fontosnak tartottad a tartalmas tábori programok szervezését. A Te kezdeményezésedre kezdőtek, a tematikus táborok szervezése.

Bevezetted és szerveztél a gyerekek számára az Operabarát programokat, amelyet jó pedagógus módjára, mindig alaposan előkészítettél.

A második évadban már páholybérlettel rendelkeztek.

A Te szakmai tapasztalatod segítségével építettük meg az iskola első akadálymentes tankonyháját, majd azt követően a lakóotthon (ma tréning lakás) kialakításában is a Te tapasztalataidra volt szükség.

Amikor ezt a programot készítettük elő, akkor néhány alkalommal nem az iskolában, hanem a Te zuglói lakásodon gyűltünk össze.

Az volt a feladat, hogy a tréninglakás házirendjét fogalmazzuk meg.

Meggyőztél mindenkit arról, hogy a bürokratikus szabályozás helyett a házirend kialakítását bízuk azokra, akik e program résztvevői lesznek.

Ez a szabályozatlan- szabályozás bizony Nélküled, a Te gondolkodásod nélkül nem jöhetett volna létre.

Részese voltál több iskolai kiadvány szerkesztésének, hiszen korábban korrektorként és szerkesztőként is dolgoztál.

A munkával töltött életedben, mindig a hátrányos helyzetben lévő személyek integrációjáért dolgoztál. Tevékenységed hozzásegített egy fiatalabb generációt a jobb és biztatóbb jövő megteremtéséhez.

Tanítványaid közül ma többen készségszinten beszélnek angolul, amelynek alapjait Tőled kapták. Ők is mint ahogyan azt Te tetted, tevékeny jelenlétükkel tovább viszik azt a folyamatot, amellyel még jobb feltételeket képesek teremteni, egy újabb generáció számára.

**A körülötted lévő világ jobbításáért dolgoztál,
hiszen életed egy küldetés volt.**

**Szolgálni és új magot vetni a lelkekben, új barázdát szántani
a szívekben, új utat vágni, és azt megmutatni másoknak.**

Ilyen ember voltál!

Györffy Ákos költő, az iskola volt munkatársa és Éva barátja a következőképpen magyarázza az Éva jelenséget:

A szíveddel szolgáltál.

Lélekkel teremtetted lények, specialistája voltál.

Nyugdíjazásom után arra kellett vigyáznom, hogy
BARÁTSÁGUNK miatt ne okozzak Neked munkahelyi
kellemetlenséget, és ne veszélyeztessem az állásod
biztonságát.

Miután Te is nyugdíjas lettél, ismét a kocsidba és a lakásodon
ültem, és végtelenített órákat beszélgettünk, a világ dolgairól
és a jövőnkről.

Mert Veled lehetett beszélgetni, mindig tudtál rám kijózanító
hatással lenni.

Nekem biztos, de úgy gondolom,
hogy sokunknak jelentettél az aktív életeddel követendő
mintát.

Éva! - Te most érted, hogy itt mi történik?

Mert én tudom, de nem értem,

és különösen idegesít, hogy most a Veled kapcsolatos
mondataimra, nem kapok Tőled válaszokat.

Sajnos, amit elmulasztottam, azt már ezzel a beszéddel nem hozhatom helyre, **de ha már ITT hagytál minket**, akkor mindannyiunknak akik ma itt vagyunk Veled, azt javasolnom,
- mert hiszen ez csak rajtunk múlik -
hogy ne hagyjuk Bán Éva emlékét a feledés homályába süllyedni,
hiszen Ő addig él **amíg Rá gondolunk, a nevét kimondjuk vagy olvashatjuk.**

Mert fontos, hogy életbe tartsuk azt, akit szeretünk és tisztelünk.

Budapest, 2025. február 26.